

Siirtolaisuusinstituutin toiminta- kertomus vuodelta 1987

Vuosi 1987 oli Siirtolaisuusinstituutissa vilkkaan toiminnan aikaa. Dokumentoinnin ja arkistoinnin alalla toiminta jäsenyi, kun saatiin valmiiksi arkistosääntö, joka muodostaa instituutin asiakirjahallinnon ja arkistoinnin ohjeiston. Siirtolaisuuden dokumentointia on muutenkin pyritty tehostamaan mm. suunnittelemalla laajan siirtolaisrekisterin laatimista.

Siirtolaisuusinstituutissa oli toimikauden aikana käynnissä viisi tutkimusprojektia. Samanaikaisesti kehitettiin uusia tutkimusprojekteja edellisenä toimikautena valmistuneen tutkimusohjelman mukaisesti.

Yhdeksi kuluneen toimikauden merkkitapahtumaksi nousi tasavallan presidentin Mauno Koiviston ja rouva Tellervo Koiviston vierailu instituutissa syyskuussa.

Valtuuskunnan kevätkokouksen yhteydessä vietettiin Siirtolaisuusinstituutin perustamiseen ratkaisevasti vaikuttaneen puheenjohtajan, prof. Vilho Niitemaan 70-vuotisjuhlaa, jonka yhteydessä paljastettiin hänen muotokuvansa.

Dokumentointi, arkistointi ja kirjasto

Siirtolaisuusinstituutti kerää siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvää arkistoa ja museoaineistoa sekä vastaanottaa ja tallentaa näitä aiheita käsitteleviä lahjoituksia. Kuluneen toimintakauden aikana laadittiin Siirtolaisuusinstituutin arkistonmuodostussuunnitelma, joka luo puitteet instituutin virka-arkiston ja siirtolaisuuskoelmien käsittelylle ja hoidolle. Paitsi että instituutti kerää, vastaanottaa ja arkistoi

siirtolaisuutta ja maassamuuttoa käsittelevää aineistoa, se myös pyrkii ylläpitämään yhteyksiä yleisarkistoihin, erilaisiin yksityisarkistoihin ja tutkimuslaitoksiin sekä seuraamaan, mitä muuttoliikkeitä käsittelevää aineistoa niissä on. Vuoden 1987 aikana on tehty alustavia suunnitelmia atk-pohjaisen arkistoainesrekisterin laatimisesta eri puolilla maailmaa ja Suomea olevista siirtolaisuuskoelmista.

Siirtolaisuusinstituutti on koko toimintansa ajan pyrkinyt kortistoimaan haltuunsa kertyneet aineistot monista eri lähtökohdista käsin. Tällaisia kortistoja ovat mm. siirtolaisuuskoelmien sisällön mukainen kortisto, valokuvakoelmista laaditut aihe- ja henkilökortistot sekä amerikkalais- ja australiansuomalaisten henkilökortistot. Kortistoja on laadittu toisaalta helpottamaan päivittäisiä rutiineja, toisaalta siirtolaisuustutkijoiden, sukututkijoiden ym. tarvisijoiden käyttöön. Sukuselvityspyyntöjen lisääntyminen onkin yhtenä perusteluna tällaisille kortistoille sekä muille rekistereille, joita toimintakautena on suunniteltu.

Siirtolaisuusinstituutti on mm. nostanut esiin systemaattisesti laaditun ennen toista maailmansotaa siirtolaisiksi lähteneiden aakkosellisen henkilörekisterin laatimisen.

Yhtenä keskeisenä lähdeaineistona tällaisen rekisterin laatimisessa ovat passi-luettelot. Tästä syystä ja siirtolaisuus- ja sukututkijoiden tarpeita silmällä pitäen instituutti on ostanut valtionarkistolta lääninhallitusten ja maistraattien passiluetteloiden mikrofilmikopiot vuosilta 1820-1920.

Siirtolaisuuskoelmat saivat merkittävän lisän vuonna 1987, kun australian-

suomalainen Leo Fabritius lahjoitti instituutille n. 350 esinettä ja runsaan asiakirja-aineiston. Toisaalta australiansuomalaisia käsittelevä aineisto lisääntyi, kun tutkija Hannele Hentula palasi toimikauden alussa tutkimusmatkaltaan Australiaan ja toi mukanaan arvokasta alkuperäisaineistoa sekä yli 50 tuntia australiansuomalaisten haastatteluja (62 henkilöä). Museaalista esineistöä saatiin myös, kun tutkimussihteeri Ismo Söderling palasi USA:han tekemältään vuoden mittaiselta tutkimusmatkalta. Hän oli kerännyt myös runsaasti asiakirjoja, kirjallisuutta ja valokuvia, joiden luettelointi ja järjestäminen arkistoon ja kirjastoon on vielä kesken. Tämän lisäksi Ismo Söderling oli tehnyt runsaasti haastatteluja sekä kerännyt mm. siirtolaisien omia äänitteitä.

Yhteensä siirtolaisuusarkistossa oli vuoden 1987 lopussa 501 lahjoituksena tai muulla tavoin hankittua kokoelmaa, joista 20 oli saatu ko.vuoden aikana.

Siirtolaisuusinstituutin valokuvakokoelmissa oli toimintakauden lopussa yhteensä 4401 luetteloitua valokuvaa (lisäys edelliseen vuoteen 494). Maittain valokuvat jakaantuivat: USA 2132, Kanada 245, Australia ja Uusi Seelanti 1158, Etelä- ja Väli-Amerikka 447, Ruotsi 225, muut maat 194. Lisäksi valokuvakokoelmissa on 533 kuvaa Siirtolaisuusinstituutin omasta toiminnasta.

Siirtolaisuusinstituutin kirjastossa oli toimikauden lopussa 4730 luetteloitua siirtolaisuutta tai maassamuuttoa käsittelevää tutkimusta tai muuta julkaisua (lisäys edelliseen vuoteen 380). Luettelointi tapahtuu toistaiseksi manuaalisesti ja tehdään yleisesti kirjastoissa noudatettujen luettelointiperiaatteiden mukaan. Kirjaston atk-pohjaisen luetteloinnin käynnistämistä on alustavasti suunniteltu ja toimintakauden aikana tutustuttiin pariin erikoiskirjastoja varten tehtyyn luettelointiohjelmaan. Kirjastosta on kuluneen vuoden aikana tehty yli 500 instituutin ulkopuolista lainausta. Instituutin omat tutkijat ja muut erilliset projektit muodostavat kuitenkin kirjas-

ton vakinaisen käyttäjäkunnan. Tutkimustoiminnan laajentuessa ja monipuolistuessa on pidettävä huoli kirjaston mahdollisimman korkeasta valmiudesta.

Kirjastoon saapui 41 vuosikertaa ulkosuomalaisten eri puolilla maailmaa julkaisemaa lehteä, 26 vuosikertaa muita siirtolaisuutta ja maassamuuttoa käsittelevää kausi- tai aikakausjulkaisua ja muita lehtiä 73 vuosikertaa.

Siirtolaisuusinstituutti on lisäksi pyrkinyt dokumentoimaan suomalaista siirtolaisuutta keräämällä aihetta käsitteleviä lehtileikkeitä. Resurssipulan vuoksi tämä työ on kuitenkin voitu ulottaa vain suurimpiin päivälehtiin.

Tutkimustoiminta

Siirtolaisuusinstituutissa jatkui toimintakauden aikana neljä edeltäneenä kautena alkanutta tutkimusta ja alkoi yksi uusi projekti. Tutkimusohjelman suunnittelu- ja seurantaryhmä piti kolme kokousta, joissa valmisteltiin hallitukselle esitettäväksi neljää uutta projektia. Suunnittelu- ja seurantaryhmä laati myös instituutille oman tutkimussopimus- ja rahoituslaskelmamallin yliopistojen ja korkeakoulujen tapaan. Tavoitteeksi asetettiin myös, että instituutissa valmistuneitten tutkimusten loppuraportit tulisi julkaista instituutin sarjoissa.

Seuraavat tutkimukset olivat käynnissä toimikauden aikana:

1. Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa 1880-1939 ja 1945-1984,
  2. Turun asuinalueiden ominaisuudet ja viihtyvyys sekä niiden yhteys kaupungin sisäisiin muuttovirtoihin,
  3. Muuttoturva-tutkimus,
  4. Australiansuomen tutkimus sekä
  5. Suomalaiset maailmalla -tutkimusprojekti.
-
1. Suomen Akatemian rahoittama tutkimus **Siirtolaisuutta koskeva lehdistökirjoittelu Suomessa 1880-1939 ja**

1945-1984 jatkui yhteistyössä Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen kanssa, jossa Taisto Hujanen tutkii ajanjakson 1945-1984. Varhaisempi ajanjakso tutkitaan Siirtolaisuusinstituutissa ja sen tutkijana on Kimmo Koironen. Projektin ensimmäisen raportin ”Sata vuotta suomalaista siirtolaiskirjoittelua” käsikirjoitus (140s.) on valmistumassa ja sen laatijoina ovat tutkijat yhdessä. Kimmo Koira-selta on valmistumassa toinenkin raportti ”Siirtolaisuutta koskeva lehdistäkirjoittelu Suomessa 1880-1939”. Molempien raporttien ilmestyminen siirtyy tulevaan toimintakauteen.

2. Turun kaupungin rahoittaman tutkimuksen (tutkijana Matti Simpanen) **Turun asuinalueiden ominaisuudet ja viihtyvyys sekä niiden yhteys kaupungin sisäisiin muuttovirtoihin** tarkoituksena on selvittää, millainen yhteys Turun eri asuinalueiden fyysisellä ja sosiaalisella ympäristöllä sekä sen tarjoamilla palveluilla on alueen arvostukseen ja viihtyvyyteen sekä sitä kautta muuttoliikkeeseen.

Vuoden 1987 aikana tutkimusaineisto (1283 hyväksyttyä lomaketta) koodattiin ja tallennettiin tietokoneelle. Tutkimus valmistuu vuoden 1988 alkupuolella.

3. Tutkimuksen **Muuttajan muuttoturvavan sisältö, toteutuminen ja kehittämistarve** (tutkijana Merja Haliseva-Soila) on rahoittanut työvoimaministeriö. Vuoden 1987 aikana on pyritty pohjoismaisten sopimusten ja periaatepäätösten sekä vakiintuneen käytännön perusteella määrittelemään se muuttoturvataso, jota voidaan pitää tavoitteena pohjoismaisessa muuttoliikkeessä. Tutkimuksen empiirinen aineisto, joka on kerätty Suomesta, Ruotsista ja Norjasta suorittavilta viranomaisilta ja järjestöjen edustajilta, mm. ammattiyhdistysliikkeen luottamusmiehiltä ja suomalaisseurojen toimitsijoilta, on analysoitu ja sen avulla on selvitetty muuttoturvato-tutumista nykykäytännössä. Tutkimus valmistuu vuoden 1988 alussa.

4. **Australiansuomen** tutkimushanke, jossa tutkijana on Hannele Hentula kuuluu prof. Pertti Virtarannan johtamaan ameri-kan- ja australiansuomen tutkimusprojektiin, jota on rahoittanut alkuvaiheessa Suomen Akatemia. Toimikauden alussa Hannele Hentula palasi aineistonkeruumatkalta Australiasta ja analysointi ja käsittely tietokoneella voitiin alkaa. Projektin loppuraportin, joka on yhteisraportti Helsingin ja Jyväskylän yliopistojen tutkijoi-ten kanssa, pitäisi ilmestyä vuoden 1988 lopulla.

5. **”Suomalaiset maailmalla ja muutoliiketutkimusrekisteri”** -projekti käynnistyi 1.7. ”Suomalaiset maailmalla” -tutkimus perustuu siirtolaisasiain neuvot- telukunnan tekemään maailmanlaajui- seen kyselyyn sekä kirjalliseen lähdeai- neistoon. Sen tarkoituksena on mm. selvit- tää eri maihin suuntautuneen siirtolaisu- den kehitys ja ominaispiirteet sekä niissä nykyisin asuvien suomalaisten määrä, tyypillisimmät piirteet ja toiminta; vastauk- sia on saatu kaikkiaan 66 eri maasta.

Toimintavuoden aikana tehdyt uudet tutkimussuunnitelmat

6. Pakolaisuuden kansalliset ja kansain- väliset näkökulmat Suomessa 1900- luvulla. Suomalainen pakolaisuus- keskustelu sanomalehdistössä kan- sainvälisessä vertailussa,
7. Takaisin ko Turkuun? - Turusta Varsi- nais-Suomen seutukaava-alueen muihin kuntiin muuttaneiden paluu- muutto,
8. Maassamuuton ja yhteiskunnan ra- kennemuutos sekä
9. Eläkeläiset ja laitospotilaat paluu- muuttajina - ruotsinsuomalaisten työ- kyvyttömyys- ja vanhuuseläkeläisten sekä laitospotilaiden paluumuutto ja sen esteet.

Uusien hankkeiden suunnittelussa on pi- täydytty Siirtolaisuusinstituutin voimassa- olevaan tutkimusohjelmaan sekä aikai-

Uutta tietoa Amerikansuomalaisten historiasta –

"MINULLA ON NIIN IKÄVÄ..."

"JAG HAR SÅ LEDSAMT..."

" I FEEL SUCH A LONGING..."

Amerikansuomalaisten
näyttelyjulkaisu

postikorttien

Amerikafinländarnas
nätställningskatalog

postkortsutställ-

Finnish-American Post cards Exhibition
Catalog

Orvo Bogdanoff - Ismo Söderling:

"Minulla on niin ikävä - Jag har så ledsamt - I feel such a longing"

Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu — Amerikafinländarnas postkortsutställningskatalog — Finnish-American Postcards Exhibition Catalog, Turku 1988, p. 128. Hinta 90,- Fmk, Price 18.00 USD.

Amerikansuomalaisten siirtolaisten elin-
vaiheista on julkaistu varsin vähän kuvate-
oksia. Tämä puute on vihdoinkin poistu-
nut. Siirtolaisuusinstituutissa on ilmestynyt
postikorttijulkaisu "Minulla on niin ikävä..."
Mielenkiintoisen tekstin ja värikkäiden ku-
vien avulla kirjassa kerrotaan siirtolais-
temme vaiheet: lähtö Suomesta, Atlantin
ylitys, saapuminen Yhdysvaltoihin sekä
elinvaiheet uudessa kotimaassa.

Kirjan teksti on kolmella kielellä, suo-
meksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kirjassa on
yli 100 värikästä kuvaa, jotka ovat keräilijä
Orvo Bogdanoffin laajasta yksityisestä
postikorttikokoelmasta.

Korkealuokkaisen painojälkensä ja mie-
lenkiintoisen tekstinsä puolesta kirja sopii
erinomaisesti kaikille amerikansuomalai-
sista siirtolaisuudesta kiinnostuneille. Te-
os sopii erinomaisesti myös lahjaksi.

There have been very few illustrated pub-
lications describing the history of the
Finns in America; but at long last, this gap
in the literature has been filled. The Insti-
tute of Migration has recently published a
postcard catalog, entitled "Minulla on niin
ikävä.../ I feel such a longing..." With its
interesting text and colorful pictures, this
book tells the story of the Finnish emi-
grants' lives: their departure from Finland,
the crossing of the Atlantic, their arrival in
the United States, and their varied expe-
riences in their new homeland.

The text of the book is in three lan-
guages: Finnish, Swedish, and English, It
contains over 100 color illustrations, se-
lected from the extensive private postcard
collection of Orvo Bogdanoff.

The high-quality printing, and the fasci-
nating text, make this a publication of
great interest for all who are interested in
Finnish-American migration, and it is also
highly suitable as a gift.

TILAUSKORTTI

**DELAWARE 350; Amerikansirtolaisuuden alku - Amerikaemi-
grationens början - The Beginning of Finnish Migration to the
New World**

Hinta a 70,- Fmk

Kpl _____

**"Minulla on niin ikävä - Jag hag så ledsamt - I feel such a
longing"**

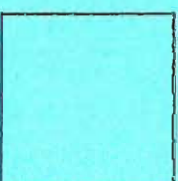
Hinta a 90,- Fmk

Kpl _____

Lisää kokonaishintaan 15 % posti- ja käsittelykuluja.

Tilaajan nimi _____

Osoite _____
_____
_____

Siirtolaisuusinstituutti

Piispankatu 3

20500 TURKU

ORDER FORM

**DELAWARE 350; Amerikansirtolaisuuden alku - Amerikaemi-
grationens början - The Beginning of Finnish Migration to the
New World**

Price a 15 USD   Quantity ordered _____

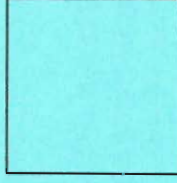
**"Minulla on niin ikävä - Jag hag så ledsamt - I feel such a
longing"**

Price a 18 USD   Quantity ordered _____

Please add 15 % for postage and handling.

_____
Name

_____
Address

Institute for Migration

Piispankatu 3

20500 TURKU

FINLAND

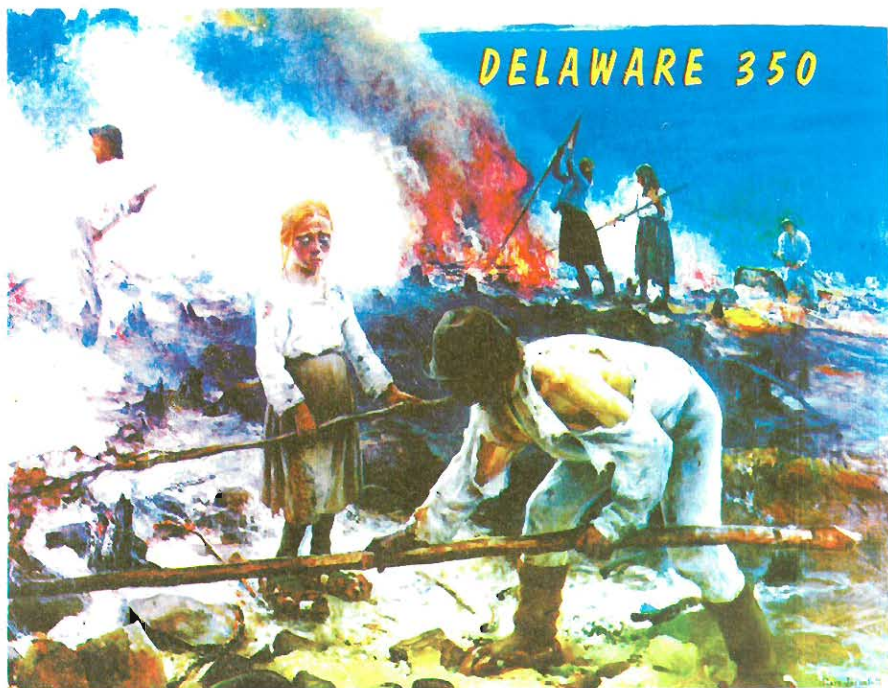
New Sources of Information about Finnish-American History

Kuluvaa vuotta on vietetty amerikansuomalaisen siirtolaisuuden juhluvuotena. Tasan 350-vuotta sitten ensimmäiset suomalaiset asettuivat uudelle mantereelle ensimmäisten eurooppalaisten kansallisuuksien joukossa. Suomalaisten vaikutus Delawaren alueen asuttamiseen ja kehitykseen oli huomattava.

Siirtolaisuusintituutissa on näistä siirtolaisuutemme alkuvaiheista valmistunut kattava ja mielenkiintoinen teos "Delaware 350". Kirjan teksti on kolmella kielellä (suomi, englanti ja ruotsi) ja se sopii erinomaisesti jokaiselle juuristaan kiinnostuneelle amerikansuomalaiselle, heidän omaiselleen tai alan tutkijalle.

1988 has been an important anniversary in the history of Finnish-American migration. It is exactly 350 years since the first Finns arrived to settle in the New World, among the earliest European peoples to do so. The Finnish influence contributed considerably to the settlement and development of the Delaware region.

The Institute of Migration has published a full and interesting account of those early years of Finnish migration, "Delaware 350". The text is in three languages (Finnish, Swedish, and English), and it will be a fascinating work for all Finnish-Americans interested in their roots, for their relatives, and for those researching in this field.

Koivukangas, Olavi: **Delaware 350.**

Amerikansiirtolaisuuden alku — Amerikaemigrationens början — The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, p. 84. Hinta 70 Fmk, Price 15.00 USD.

semmin valmistuneisiin tutkimustarveanalyysseihin.

6. Toimintavuoden aikana pakolaisuuskeskustelu vilkastui Suomessa. Tätä koskeva tutkimustarve on esitetty myös em. ohjelmassa. Loppuvuodesta valmisteltiin hanketta **Pakolaisuuden kansalliset ja kansainväliset näkökulmat Suomessa 1900-luvulla. Suomalainen pakolaisuuskeskustelu sanomalehdistössä kansainvälisessä vertailussa.** Rahoitusanomus lähetettiin Suomen Akatemian humanistiselle toimikunnalle, joka ei hyväksynyt sitä esitetystä muodosta, joten hankkeen kehittämistä jatketaan yhteistyössä Turun yliopiston yleisen historian laitoksen kanssa ja sille anotaan uudestaan apurahaa Suomen Akatemialta.

7. **Maassamuuttoon** liittyen on tarkoitus jatkaa Turun seudun muuttoliikkeen selvittämistä. Varsinais-Suomen Seutukaavaliitolle ja Turun kaupungille on tehty tutkimussuunnitelma hankkeesta, jossa selvitetään Turusta ympäröiviin kuntiin muuttaneiden paluuhalukkuus ja mahdolliset paluun esteet tai vaihtoehdot. Tutkimuksen työnimenä on **Takaisinko Turkuun? - Turusta Varsinais-Suomen seutukaava-alueen muihin kuntiin muuttaneiden paluumuutto.** Hanke on tarkoitus aloittaa 1.7.1988 ja sen suunniteltu kesto on 1,5 vuotta. Rahoittajina toimisivat Turun kaupunki ja Varsinais-Suomen Seutukaavaliitto.

8. **Maassamuutosta** on Siirtolaisuusinstituutissa valmistunut vuonna 1983 laaja tutkimus, jossa selvitettiin 1970-luvulla tapahtuneen kuntien välisen muuttoliikkeen uusimmat ilmiöt. Tutkimuksen valmistuttua todettiin, että säännöllisin väliajoin olisi tehtävä vastaavan tyyppisiä tutkimuksia, jotta maassamuutoissa tapahtuvat uudet piirteet tulisivat esille. Yhteiskunnan rakennemuutoksen kiihtyessä on tärkeää selvittää **Maassamuuton ja yhteiskunnan rakennemuutoksen** väliset

yhteydet. Teemasta on lähetetty tutkimussuunnitelma toimintakauden lopussa työvoimaministeriölle. Tutkimus on tarkoitus käynnistää lähinnä TVM:n rahoittamana 1.3.1988.

9. **Pohjoismaisen muuttoliikkeen** osalta perustutkimusvaihe on ilmeisesti ohitettu ja on tarve siirtyä mm. erityisryhmien muuttotilanteen selvittämiseen. Keskeisen muuttajaryhmän muodostavat vanhukset, joiden osuus ruotsinsuomalaisten keskuudessa kasvaa tulevaisuudessa. Tietotarvetta on erityisesti vanhusien paluumuutosta ja niiden esteistä (mm. eläkekysymykset). Samoin siirretyt potilaat ovat tutkimaton ryhmä Suomen ja Ruotsin välisessä muuttoliikkeessä. Näitä molempia ryhmiä on tarkoitus tutkia hankkeessa **Eläkeläiset ja laitospotilaat paluumuuttajina - ruotsinsuomalaisten työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkeläisten sekä laitospotilaiden paluumuutto ja sen esteet.** Tutkimussuunnitelma valmistui joulukuussa 1987. Vuoden 1988 alussa on otettu yhteyttä hankkeen mahdollisiin rahoittajaosapuoliin, joita ovat mm. Sosiaali- ja terveysministeriö, Socialdepartementet i Sverige, Eläketurvakeskus ja Kansaneläkelaitos. Hankkeen suunniteltu kesto on 1,5 vuotta.

Vuonna 1987 ei instituutissa valmistunut siis yhtään tutkimusta. Tähän oli lähinnä kaksi syytä. Ensinnäkin kaikki käynnissä olevat projektit alkoivat lähes samanaikaisesti, ja neljä hanketta viidestä valmistuu vuoden 1988 alkupuolella. Toisena tekijänä on hankkeiden lisääntynyt pituus. Tätä on pidettävä tervetulleena kehityspiirteinä ja toimenpiteitä aikaisempaa pidempien hankkeiden puolesta on syytä jatkaa.

Osallistuminen muualla järjestettyihin tilaisuuksiin ja muu yhteistoiminta

Tutkimusyhteistyötä jatkettiin myös kan-

sainvälisellä tasolla mikä ilmeni kanssakäymisenä eri maissa olevien siirtolaistutkijoiden kanssa sekä vierailuina. Siirtolaisuusinstituutti järjesti toimintakauden aikana vuosittain pidettävän pohjoismaisten siirtolaisuusinstituuttien johtajien palaverin 17.-18.9. Turussa. Palaveriin osallistuivat Ulf Beijbom Emigrantinstitutista Ruotsista, Reidar Bakken Utvandremuseetista Norjasta ja Helle Otte Det Danske Udvandrerarkivista Tanskasta. Siirtolaisuusinstituutissa kävi kuluneen toimintakauden aikana n. 400 vierailijaa, joista 65 henkilöä oli ulkomaalaisia joko tutkijoita tai muita siirtolaisuudesta tai sukututkimuksesta kiinnostuneita. Ryhmävierailuja, joille myös esiteltiin instituutin toimintaa, tehtiin 11.

Näyttelytoiminta

Siirtolaisuusinstituutti valmisti vuoden 1987 aikana kolmea uutta näyttelyä sekä uusi omassa toimitallassa olevan pysyväisnäyttelyn.

Uusien näyttelyjen rakentaminen liittyi Siirtolaisuusinstituutin osallistumiseen Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlallisuuksiin ja Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhlallisuuksiin v. 1988. **Delaware 350-näyttely** kertoo valokuvien, asiakirjojen ja tekstein suomalaisten osuudesta tähän varhaiseen muuttoliikkeeseen. Näyttely tehtiin kahtena kappaleena, joista toinen menee USA:han kiertäväksi näyttelyksi ja toinen jää Suomeen kiertäen tulevana toimintakautena eri puolilla Suomea.

Amerikansuomalaisten postikorttien näyttely sisältää 300 postikorttia teksteineen. Postikorttitutkija Orvo Bogdanoff on kerännyt näyttelyn materiaalin eri lähteistä ja sen analyysi perustuu tarkkoihin arkisto- ym. tutkimuksiin, jollaisia ei pohjoismaissa aikaisemmin ole postikorteista tehty. Korttien avulla kuvataan siirtolaisten keskinäistä ja kotimaan välistä kommunikointia sekä heidän elämänsä eri puolia yleensä.

Myös tämä näyttely kiertää tulevana toimintakautena eri puolilla Suomea.

Australian siirtolaisuuden näyttely kertoo valokuvien, asiakirjajäljennöksin ja tekstein Suomen siirtolaisuudesta Australiaan. Näyttely rakennettiin kahtena kappaleena, joista toinen kiertää australian-suomalaisten keskuudessa.

Julkaisutoiminta

Siirtolaisuusinstituutin toiminnassa kuluneena toimintakautena oli pääpaino vuoden 1988 juhlallisuuksien valmisteluissa sekä tutkimus- ja dokumentointipuolella.

Toimintakauden aikana jatkettiin Finn Forum -84 konferenssiraportin toimitustyötä. Myöskin prof. Pertti Virtarannan amerikansuomen sanakirjan käsikirjoitus valmistui, mutta ilmestyminen siirtyi tulevaan vuoteen.

Vuoden 1987 aikana valmistettiin myös Delaware-siirtolaisuuden näyttelyjulkaisua ja postikorttinäyttelyjulkaisua, jotka ilmestyivät vuoden 1988 alussa.

Instituutin **monistesarjassa** ilmestyi kanadansuomalaisen tohtori Edward W. Laineen arkistobibliografia "On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement. A Researcher's Guide and Inventory to the Finnish Organization of Canada Collection at the National Archives of Canada, Turku 1987, p. 454.

Siirtolaisuus-Migration aikakauslehti ilmestyi toimintakauden aikana neljä kertaa. Lehdessä julkaistiin 16 tieteellisuontoista artikkelia sekä kirja-arvosteluja ja erilaisia tiedotuksia. Lehti sisälsi vuonna 1987 yhteensä 160 sivua ja sen levikki oli n. 1600kpl/numero. Lehden levikistä n. 500 kpl meni ulkomaiseen jakeluun.

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahasto

Kaarle Hjalmar Lehtisen rahastosta jaettiin toimintakauden aikana yhdeksän stipen-

diä yhteismäärältään 30 000 mk. Lisäksi rahastosta myönnettiin 1 000 mk näyttelyyn "Utopiat eivät kuole" huoltoa varten, 5 000 mk materiaalin keruuseen Yhdysvalloista sekä konferenssimatka - avustuksena 3 000 mk. Osa Lehtisen rahaston varoista sijoitettiin ostamalla liikehuoneisto. Kaarle Hjalmar Lehtisen rahaston loppusumma vuoden 1987 lopussa oli 805 601,08 mk.

Talous

Siirtolaisuusinstituutti on toiminut opetusministeriöltä saamansa 930 000 markan määrärahan turvin. Lisäksi opetusministeriö myönsi 50 000 mk Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlien valmisteluihin sekä 54 940 mk Australian eurooppalaisen asutuksen 200-vuotisjuhlallisuuksiin osallistumiseen. Turun kaupunki myönsi entisten vuosien tapaan koko vuokraa vastaavan avustuksen, joka tänä vuonna oli 130 842,60. Lisäksi työvoimaministeriö on maksanut apuhenkilökunnan palkkoja 77 561,60 mk. Näitten varsinaisten toiminta-avustusten lisäksi instituutti on saanut tutkimusprojekteihin tukea Turun kaupungilta ja työvoimaministeriöltä.

Siirtolaisuusinstituutin taseen loppusumma oli toimintakauden lopussa

1 473 098,59 mk.

Toimitila

Siirtolaisuusinstituutti on toiminut edelleen Turun kaupungilta vuokratuissa 451 m² tiloissa, jotka ovat käyneet yhä riittämättömimmiksi, erityisesti tämä koskee arkistoa, kirjastoa, näyttelyitä ja tutkimustoimintaan varattuja tiloja, mutta myös hallinnon ja esim. julkaisutoiminnan tilat eivät ole riittävät. Tilojen ahtaus ja epäasiallisuus asettavat nykyisellään selviä rajoituksia toiminnan kehittämiseksi ja nykyaikaistamiseksi. Tämä ilmenee mm. siinä, ettei arkiston ja kirjaston palveluvalmiuksia ole voitu pitää ajanmukaisina. Toisaalta työhuoneitten vähäisyys asettaa rajoituksia myös henkilökunnan määrälle ja tekee työskentelytilat ahtaiksi.

Toimitilaa valmisteleva toimikunta on laatinut laajan instituutin toimitilarvekartoituksen, jossa kokonaistilarveeksi on saatu n. 2 000 m². Tilarvekartoitus on lähetetty Turun kaupungille ja opetusministeriölle ja samalla on esitetty, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin asianmukaisten ja riittävien toimitilojen osoittamiseksi instituutille.

Summary of the Annual Report for 1987 of the Institute of Migration

1987 was a busy year for the Institute of Migration. One of the major events was the visit in September by the President of Finland, Dr. Mauno Koivisto, and Mrs Tellervo Koivisto. In March, a portrait of Professor Vilho Niitemaa, who played a decisive role in the foundation of the Institute of Migration, was unveiled in conjunction with the celebrations of his seventieth birthday.

Archives and Library

At the Institute of Migration, archives and museum materials relating to international and internal migration are collected and stored. During 1987 an Archives Plan was drawn up, providing a framework for the operation and maintenance of the Institute's official archives and migration collections.

Since the beginning of its operations, the Institute of Migration has aimed at the comprehensively based indexing of the collections which it has acquired. The present systems include a card index by content, indexes of the photograph collections by topics and by persons, and a card index of persons migrating to American and Australia. These indexes have been drawn up partly for everyday routine purposes at the Institute, and partly for use in migration, genealogical and other research.

The Institute of Migration has now embarked on the development of a Migrants Register, intended to comprise an alphabetically arranged list of emigrants from Finland prior to the Second World War.

At the end of the Year, the holdings of

the Institute of Migration consisted of a total of 501 collections, including both donations and acquisitions from other sources. At the end of year the Photograph Collection comprised 4401 pictures, of which 494 had been acquired during the course of the year.

Altogether at the end of the year the holdings in the Institute's Library consisted of 4730 catalogued publications relating to international and internal migration. The Library receives 41 Finnish emigrant publications from abroad, 26 other periodicals dealing with migration, and 73 other periodicals.

Research

During 1987 there were five research projects in progress at the Institute of Migration. Meanwhile new research projects were under development, having regard to the framework of the Institute's existing research program and to the available analyses of research needs.

Research collaboration was also maintained on the international level, including a meeting arranged by the Institute for the heads of the migration institutes in the various Nordic countries, attended by Ulf Beijbom from the House of Emigrants in Sweden, Reidar Bakken from the Emigrant Museum in Norway, and Helle Otte from the Danish Emigrant Archives in Denmark. Altogether during the year the Institute received 65 foreign visitors, either research workers or other persons interested in migration.

Exhibitions

During 1987 the Institute of Migration set up three exhibitions, relating to the 350th anniversary of Swedish and Finnish migration to Delaware and to the Bicentennial of European Settlement in Australia. The Institute's own permanent collection on display was also reorganized during the year.

Publications

1987 saw the publication of an archive bibliography collated by the Finnish-Canadian scholar Dr Edward Laine, 'On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement. A Researcher's Guide and Inventory to the Finnish Organisation of Canada Collection of the National Archives of Canada', 454 pp.

Four numbers of the periodical *Siirtolaisuus-Migration* were published, containing sixteen scholarly articles, book reviews, and various announcements.

The Kaarle Hjalmar Lehtinen Fund

Nine scholarships were awarded from the Lehtinen Fund during the year, together

with one exhibition subsidy and one conference travel grant. The assets of the Fund at the end of the year stood at FIM 805 601.08.

Finances

The Institute of Migration operated on the basis of funding from the Finnish Ministry of Education. The City of Turku also granted a subsidy to the Institute of Migration equal to the rent for the Institute's premises. Funds were also received from various sources in conjunction with specific research projects.

The final sum on the Balance Sheet for the financial year 1987 amounted to FIM 1 473 098.59.

Premises

The Institute of Migration operates in premises rented from the City of Turku. With the expansion of the Institute's activities, these premises have gradually become inadequate. A detailed survey has the efore been carried out, which indicated a total need of approximately 2000 m² floorspace. Negotiations have been initiated with the Ministry of Education and the City of Turku with a view to acquiring the extra premises needed.